

Universitetet i Oslo

Det juridiske fakultet

Jur2000 – folkerett – h2010

HHH – oppgave

(Antatt tidsforbruk 6 timer, størst vekt skal legges på oppgave III, den teller ca. 60 %)

I. I hvilken utstrekning kan en stat utøve lovgivnings-, doms- og tvangsjurisdiksjon overfor statens rettssubjekter (statsborgere og selskaper hjemmehørende i staten) i utlandet?

II. Gjør rede for hensyn som taler for og mot at stater skal ha adgang til å utøve lovgivnings-, doms- og tvangsjurisdiksjon overfor statens rettssubjekter i utlandet.

III.

Peter Hill var leder for en opposisjonsgruppe i Nigeria. Han var ettersøkt av myndighetene for oppvigleri og konspirasjon, og hadde i et halvt år sammen med en del medarbeidere levd en omflakkende tilværelse i flukt fra landets myndigheter. Av de forhold gruppen hadde vært svært kritiske til var leting etter olje i regnskogen. De mente dette gikk ut over både lokalbefolkningen og miljøet. De pekte på at letingen utgjorde en trussel mot flere familiegrupper av gorillaer, og at lokalbefolkningen ofte ble tvangsflyttet uten å få tilstrekkelig kompensasjon.

Til slutt orket ikke Peter Hill og gruppen hans det omflakkende livet med alle dets farer lenger. Peter Hill fikk en idé om at de kunne leie en container og flykte i den med et skip. Han klarte etter mye overtalelse å overbevise de andre om at det var en god idé. Innvendinger basert på rapporter i mediene om at mange hadde omkommet i forbindelse med menneskesmugling avfeide han med at han skulle sørge for gode forhold i den containeren de skulle reise med.

Peter Hill samlet inn penger fra de andre i gruppen, og tok litt godt i for å sikre seg å få nok penger til prosjektet. De fleste pengene ble brukt til å innrede containeren og skaffe

nødvendig utstyr til overfarten. Det ble imidlertid et ikke ubetydelig overskudd som han i all hemmelighet satte inn på en konto til sin familie i håp om at de kunne bruke pengene til å reise etter ham til bestemmelsesstedet.

Containeren ble sendt med en båt som skulle til Oslo. Norske myndigheter fattet mistanke til båten som seilte under nigeriansk flagg, og kystvakten bordet båten da den var kommet 20 nautiske mil fra den norske grunnlinjen, for å hindre at eventuelle flyktninger om bord skulle få adgang til Norge. Nigerianske myndigheter protesterte mot bordingen, og hevdet at norske myndigheter hadde bordet båten før den kom inn i norsk territorialfarvann. Norge bestred ikke at skipet var utenfor territorialfarvannet, men hevdet at kystvakten likevel etter havrettstraktaten hadde myndighet til å borde båter utenfor territorialfarvannet. Til dette svarte Nigeria at Norge i alle tilfeller hadde krenket båtens adgang til fri gjennomfart. Norske myndigheter bestred dette. På grunn av den diskusjon som fant sted mellom norske og nigerianske myndigheter ble skipet liggende utenfor territorialfarvannet i to uker før den ble sluppet inn til havn.

Til tross for grundig gjennomsøking av båten oppdaget ikke kystvakten Peter Hill og hans medsammensvorne. Ettersom turen tok lengre tid enn beregnet, hadde Peter Hill beregnet for lite mat. Dette førte til at to av hans medpassasjerer i containeren døde mens skipet lå utenfor norsk territorialfarvann.

Det kom som en stor overraskelse på tollvesenet at containeren var full av flyktninger da de åpnet den etter ankomsten til Norge. Det ble stor presseoppmerksomhet rundt saken, og Peter Hill benyttet anledningen til å rette sterk kritikk mot norske oljeselskaper som han mente i stor grad måtte holdes ansvarlige for de håpløse forholdene i hans hjemland. Han påsto at norske myndigheter måtte ta ansvar for selskapene og at selskapene bidro til forfølgelse av lokale kritikere gjennom blant annet den informasjonen de ga til nigerianske myndigheter. Han var også sterkt kritisk til at norske myndigheter hadde forsinket skipet og derved forårsaket to av hans medflyktningers død.

Dette ble slått stort opp i pressen. Det ble en pinlig affære for norske myndigheter, ikke bare fordi to av flyktingene var døde mens skipet var bordet av norske inspektører, men også fordi myndighetene hadde gitt støtte til oljeselskapenes virksomhet i Nigeria. Norske myndigheter ble utsatt for sterkt press fra nigerianske myndigheter for å unngå publisitet om

saken. De fikk signaler om at dersom man ikke rettet seg etter denne henstillingen, ville det kunne bli vanskelig for norske selskaper å få tilgang til de lukrative oljefeltene i Nigeria i framtiden.

Følgende spørsmål skal drøftes og avgjøres:

1. Kan Norge holdes folkerettslig ansvarlig for menneskerettighetsbrudd som følge av de norske oljeselskaperes virksomhet i Nigeria?
2. Var den måten Norge opptrådte på overfor skipet i tråd med Norges folkerettslige forpliktelser under havrettstraktaten?
3. Kan Norge holdes folkerettslig ansvarlig for at to av flyktningene døde under overfarten?